

PERSBERICHT

11 december 2024

Verslag aan het Parlement van de Franse Gemeenschap

De aansturing door de Franse Gemeenschap van de Europese fondsen van het plan voor herstel en veerkracht

Het Rekenhof heeft de aansturing door de Franse Gemeenschap van de Europese fondsen van het plan voor herstel en veerkracht aan een audit onderworpen. Volgens de vooruitzichten zouden die Europese fondsen het Belgisch plan ten belope van 4,5 miljard euro financieren. Binnen dat plan is een enveloppe van 378 miljoen euro aan de Franse Gemeenschap toegekend om uitgaven in de loop van de jaren 2021 tot 2026 te dekken. In de regeling van de Europese Unie prefinancieren de lidstaten de maatregelen en krijgen ze hun uitgaven terugbetaald als ze aan een reeks voorwaarden voldoen.

De Franse Gemeenschap heeft niet zoals andere deelstaatentiteiten formeel een specifiek plan goedgekeurd dat inhaakt op de nationale relance. De maatregelen die de Franse Gemeenschap definieerde, maken deel uit van sectorale strategieën, onder meer in de context van de modernisering van de vastgoed- en IT-infrastructuur of het excellentiepact (*Pacte pour un enseignement d'excellence*).

Het Rekenhof baseert zijn conclusies op het onderzoek van het administratieve beheer van een selectie maatregelen in het vlak van onderwijs, cultuur, schoolgebouwen en openbare instellingen voor jeugdbescherming. Ze handelen over hoe de Franse Gemeenschap de uitvoering van de maatregelen in de hand houdt. Ze gaan niet in op de wettelijkheid van eenmalige uitgaven noch op de doelmatigheid van de verschillende beleidsmaatregelen van de overheid waaraan ze bijdragen.

De conclusies van het Rekenhof stellen goede praktijken vast maar onderkennen daarbij dat er onzekerheid heerst over de inning van de ontvangsten en dat het ingewikkeld is om aan de Europese Unie aan te tonen dat die goede praktijken voldoen aan de vereisten in het vlak van de bescherming van haar financiële belangen.

Goede praktijken

Het Rekenhof stelde vast dat de Franse Gemeenschap een ad-hoc-kader heeft ingesteld voor het aansturen van de Europese fondsen van het plan voor herstel en veerkracht. Een administratieve cel binnen de directie Internationale Betrekkingen van het ministerie staat in voor de dagelijkse aansturing.

Het secretariaat-generaal van het ministerie stelde met ondersteuning van een consultant een nota op die de procesbeschrijving documenteert en die door de regering werd gevalideerd.

Het Rekenhof beveelt aan systematisch na te gaan of het opportuun is consultancy-uitgaven te doen gelet op het feit dat de overheidsdiensten beschikken over deskundige kennis over de materies in kwestie.

Onzekerheid van de Europese ontvangsten

Het feit dat er een administratief kader voor de aansturing is, biedt volgens het Rekenhof geen zekerheid dat alle van de Europese Unie verwachte ontvangsten zullen worden geïnd.

De voornaamste oorzaak voor de onzekerheid hangt niet samen met zwakke punten van de regeling die de Franse Gemeenschap heeft ingesteld voor de aansturing, maar met de omgeving van die regeling, en meer bepaald met de uit het schoolpact voortvloeiende grenzen op de beheersing van het onderwijssysteem door het ministerie.

De regering koos ervoor een aanzienlijk deel van de Europese fondsen specifiek te bestemmen voor de renovatie van vastgoedinfrastructuur en daardoor staat de terugbetaalbaarheid van de uitgave bloot aan de inherente risico's in dat vlak, d.w.z. voornamelijk de niet-naleving van de deadlines.

In het specifieke geval van de renovatie van schoolgebouwen heeft de Franse Gemeenschap de risico's maar in beperkte mate in de hand aangezien ze niet de bouwheer van die schoolgebouwen is.

De Franse Gemeenschap legde het Rekenhof niet de elementen voor om te kunnen aantonen dat de maatregelen zullen zijn uitgevoerd binnen de termijnen die het plan voor herstel en veerkracht oplegt. Het Rekenhof wees van zijn kant op tekenen van vertragingen.

Bescherming van de financiële belangen van de Europese Unie

De naleving van de deadlines is niet de enige voorwaarde die de Europese Unie oplegt voor de terugbetaling van de geprefinancierde uitgaven. Er moet ook worden aangetoond dat haar financiële belangen effectief worden beschermd, onder meer door belangenconflicten of dubbele subsidiëring te voorkomen. Deze laatste eis werd in 2023 verstrengd.

Het Rekenhof stelt vast dat het een ingewikkelde taak is om aan te tonen dat wordt voldaan aan de eisen van de Europese Unie gelet op het hoge aantal autonome stakeholders ten opzichte van het ministerie van de Franse Gemeenschap, waaronder de inrichtende machten van het onderwijs. Het Rekenhof kon met de beschikbare informatie niet aantonen in hoeverre thans ontbrekende stukken, zoals verklaringen inzake het ontbreken van belangenconflicten, wijzen op een ontoereikend klasement, vertraging bij de uitvoering van de geprefinancierde maatregelen of onvoldoende naleving van de normen.

De secretaris-generaal van het ministerie van de Franse Gemeenschap en de minister-president van de Franse Gemeenschapsregering hebben akte genomen van de inhoud van het verslag dat het Rekenhof hun bezorgde.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het verslag "De aansturing door de Franse Gemeenschap van de Europese fondsen van het plan voor herstel en veerkracht" werd aan het Parlement van de Franse Gemeenschap bezorgd. Het verslag, de synthese en dit persbericht zijn beschikbaar op rekenhof.be.